

Клеванський професійний ліцей

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«Проектування авторських програм»

Автор-упорядник:
Курильчук Ірина Валеріївна

Клевань, 2023

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Навчально-тематичний план.....	4
3. Зміст програми	5
4. Прогнозований результат	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма – це змістово-організаційна модель будь-якої діяльності, будь-якого освітнього процесу, яка визначає цілі, учасників, зміст, результати діяльності, а також порядок її реалізації.

Для керівника гуртка програма є засобом досягнення педагогічної мети, який описує процес взаємодії всіх учасників освітнього процесу, містить ціннісно-цільове обґрунтування змісту освіти і технології його передачі здобувачам освіти.

Навчання керівника гуртка проектуванню авторської навчальної програми сприяє поєднанню традиційних цінностей з новими ідеями, отриманню нових педагогічних результатів.

Програма зорієнтована на педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освітнєхудожньо-естетичного напрямку.

Обсяг навчання: 12 годин.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	1	-	1
2.	Розділ 1. Класифікація навчальних програм в закладі освіти	1	-	1
3.	Розділ 2. Навчальні програми	2	7	9
4.	2.1 Вимоги до навчальних програм.	1	-	1
5.	2.2 Структурні елементи навчальної програми з позаурочної освіти	1	2	3
6.	2.3. Проектування авторських програм	-	4	4
7.	2.4.Оформлення навчальної програми	-	1	1
8.	Розділ 3. Приклади створення навчальної програми	1	-	1
9.	Разом:	5	7	12

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (1год.)

Сьогодні одним із перспективних напрямів розвитку керівника гуртка є проектування авторських навчальних програм нового покоління.

Авторська програма спроектована самим керівником гуртка на основі власної методичної концепції навчально-виховного процесу, спрямована на оновлення змісту освіти і одержання вагомих результатів.

Навчальні програми розробляються із врахуванням положень, законів України та методичних рекомендацій :

- ЗУ «Про освіту»;
- ЗУ «Про позашкільну освіту»;
- Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету «Про Міністрів України від 06 травня 2001 року № 433,
- Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 серпня 2004 р. № 651 та № 1036/9635;
- типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 № 676;
- методичних рекомендацій щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти інституту інноваційних технологій і змісту освіти від 05.06.2013 р. № 14.1/10-1685.

Розділ 1. Класифікація навчальних програм в закладі освіти.(1год)

До класифікації програм існують різні підходи. Зокрема, в освіті визначають такі види програм:

- типова – це програма, яка затверджується МОН України та рекомендується до використання в тій чи іншій галузі або напрямку діяльності;

- модифікована (адаптована) – це програма змінена з урахуванням особливостей організації, формування вікових та різнорівневих груп дітей, режиму та параметрів здійснення освітньої діяльності, нестандартністю індивідуальних результатів навчання та виховання;
- експериментальна – це програма, метою якої є вирішення певного практичного завдання, пов'язаного з подоланням труднощів у освітньому процесі чи постановкою більш складних завдань. Така програма стосовно типової програми може передбачати зміни у змісті і щодо методів навчання. Як правило, такі програми найчастіше застосовують у закладах освіти, що мають статус експериментального (регіонального чи всеукраїнського рівня). Порядок розроблення та впровадження експериментальних навчальних програм визначається Положенням про експериментальний навчальний заклад;
- авторська програма – це спроектований автором або авторським колективом на основі власної методичної концепції освітній процес, який спрямований на оновлення змісту та якості освіти з урахуванням рівнів класифікації гуртків (початковий, основний, вищий), зміст та засоби реалізації такої програми відрізняються новизною та актуальністю.

Розділ 2. Навчальні програми

2.1 Вимоги до освітніх програм(1 год)

Незалежно від виду та рівня класифікації навчальні програми повинні відповідати таким вимогам:

- актуальність – відповідність запитам сьогоdnішнього рівня суспільного життя та орієнтованість на ефективне вирішення проблем у майбутньому;
- прогностичність – відображення в цілях та планованих діях не тільки сьогоdnішнього стану освіти, а й скерованість на майбутнє;
- раціональність – визначення таких цілей та засобів досягнення результатів, як в конкретних умовах регіону, закладу освіти та з урахуванням наявних ресурсів дозволяють досягнути максимальної ефективності;

- реалістичність – відповідність мети запропонованим для її досягнення засобам;
- цілісність – властивість забезпечувати погодження та повноту, взаємодію та послідовність дій для реалізації мети;
- контрольованість - властивість забезпечити прогнозування результатів та способів перевірки кінцевих і проміжних результатів;
- коригованість - властивість своєчасно визначати відхилення або збої, швидко на них реагувати, змінюючи деталі, елементи, аспекти, переставляючи розділи, змінюючи методiku;
- варіативність – пропонування різних шляхів досягнення результату;
- інтегрованість – поєднання різних галузей знань у єдине ціле.

2.2. Структурні елементи навчальної програми з позаурочної освіти (2год)

- пояснювальна записка;
- навчально-тематичний план;
- зміст програми;
- прогнозований результат;
- орієнтовний перелік обладнання (за потребою);
- література;
- додатки (за потребою).

Назва програми має відображати зміст діяльності творчого об'єднання та напрям освіти.

Пояснювальна записка програми розкриває освітню концепцію навчального курсу, його мету і завдання. У ній подається коротка характеристика структури та окремих компонентів програми, особливостей організації і основні норми вивчення програмового матеріалу. Представлено основні форми і методи та методичні рекомендації до проведення занять. Саме в пояснювальній записці розробнику навчальної програми слід прописати можливість керівникам гуртка при роботі з даною навчальною програмою вносити зміни й доповнення в зміст програм, плануючи свою роботу з урахуванням інтересів учнів та гуртківців, стану матеріально-технічного забезпечення та досвіду роботи керівника гуртка.

Це дасть можливість адаптувати зміст навчальної програми до різних умов використання.

Мета програми – це ідеальне передбачення кінцевих результатів навчально-виховної діяльності, на досягнення яких спрямована навчальна програма. Формулюється мета одним реченням, в якому даються відповіді на такі питання: Що ми робимо? Для кого ми це робимо? Як ми це робимо? Завдання програми конкретизують мету, визначають шляхи її досягнення. Завдання можуть бути: навчальними (озброєння учнів науковими знаннями, спеціальними і загально навчальними вміннями та ін.), виховними (формування світогляду, моралі, естетичної культури та ін.), розвиваючими (розвиток мови, мислення, пам'яті, творчих здібностей, рухової та сенсорної систем та ін.). Коректно сформульовані завдання починаються з дієслова неозначеної форми (навчити, розвинути, удосконалити, визначити, виховати, поглибити, систематизувати та ін.).

Навчально-тематичний план має вигляд таблиці, відображає розділи, теми та визначає співвідношення навчального часу, який відводиться на засвоєння теоретичного матеріалу та його практичне опрацювання. Загальна кількість годин для практичних занять, як правило, має бути більшою, ніж для теоретичних.

Зміст програми структурується за розділами та темами відповідно до навчально-тематичного плану.

Опис змісту програми здійснюється з дотриманням такої послідовності викладу матеріалу: назва розділу/теми (нумеруються арабськими цифрами, номер теми складається з номера розділу і порядкового номера теми, відокремлених крапкою); кількість годин для вивчення теми; зміст навчального матеріалу (теоретична та практична частини).

Розділ *прогнозований результат* передбачає обов'язкові результати навчально-виховної діяльності за кожен період навчання та має такі складові: вихованці мають знати, вихованці мають вміти.

Прогнозований результат подається одразу за змістом програми та має бути пов'язаний з визначеними завданнями; теоретичним та практичним навчальним матеріалом, що був опрацьований протягом відповідного періоду навчання.

До навчальної програми може додаватися кілька списків літератури: використана при розробці навчальної програми; рекомендована для педагогів (науково-методичні видання, методичні посібники, методичні рекомендації), для вихованців (науково-популярні, довідкові видання, навчальні посібники, практикуми тощо). Видання в списку літератури розміщуються в алфавітному порядку та описуються відповідно до чинного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Орієнтовний перелік обладнання формується відповідно до Типових переліків навчально-наочних посібників і технічних засобів навчання для художньо-естетичних, еколого-натуралістичних, туристсько-краєзнавчих і науково-технічних позашкільних навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 08.01.2002 № 5, та містить інформацію про необхідні для організації навчально-виховного процесу матеріали, обладнання, прилади, інвентар, електронні засоби навчання тощо.

Додатки оформляються за бажанням автора навчальної програми та можуть містити дидактичні матеріали, методичні рекомендації, репертуарний перелік тощо.

2.3 Проектування авторських програм (5 год)

Авторська програма має бути результатом інтелектуальної праці та дослідницької роботи керівника гуртка з аналізу вже наявних програм даної тематики, сучасних методик, інноваційних технологій навчання, передового педагогічного досвіду. Як правило, авторська програма передбачає реалізацію власного підходу керівника гуртка до традиційних тем. Обов'язковою умовою віднесення програми до авторської є її новизна. Тому претендент на авторство

має переконливо показати відмінності його розробки від підходів інших авторів, що вирішували подібну проблему.

Метою створення авторської програми має бути вирішення певної проблеми, досягнення різноманітності освіти і організації освітнього процесу.

Навчальна програма нового покоління має передбачати моделювання курсу у вигляді керованого освітнього процесу. Це персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти.

Аби розробити авторську програму керівник гуртка має:

- знайти і впорядкувати інформацію з відповідного навчального курсу;
- створити проєкт програми;
- подати проєкт на рецензування;
- розглянути на засіданні педради;
- оформити програму;
- відправити програму на отримання грифа чи схвалення.

2.4. Оформлення навчальної програми (1 год)

Оформлення навчальної програми має відповідати вимогам Примірної інструкції з ведення ділової документації в позашкільних навчальних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 23.08.2012 № 947, а саме:

- текстовий редактор Word;
- гарнітура TimesNewRoman, через інтервал 1-1,5;
- поля: ліве – 3 см, праве – 1 см, верхнє, нижнє – 2 см;
- наскрізна нумерація сторінок вгорі по центру, на титульній сторінці
- номер не зазначається;
- назви структурних елементів виконуються великими літерами, жирним
- шрифтом.

Титульна сторінка містить таку інформацію:

- найменування органу управління освітою;

- найменування навчального закладу;
- відомості про погодження програми;
- відомості про затвердження програми;
- напрям позашкільної освіти;
- назва програми;
- строк навчання за програмою;
- найменування населеного пункту;
- рік розроблення програми.

Відомості про автора (авторів) та рецензентів програми зазначаються на другій сторінці та містять: прізвище, ім'я, по батькові, посаду і місце роботи кожного з них.

Розділ 3. Приклади створення навчальної програми. (1год)

Ознайомлення з прикладами створення авторської навчальної програми гуртка. Обмін досвідом роботи з навчальними програмами.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Керівники гуртків будуть здатні використати теоретичну та практичну інформацію для створення власних авторських програм.

Слухачі курсу поглиблять знання про переваги та можливості використання авторських програм в освітньому процесі, а також розглянуть приклади створення авторських програм для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної освіти) художньо-естетичного напрямку.